

Savitaipaleella 21.1.2014

Kuolimon kalastusalue
Voionmaankatu 9 C 71
40700 Jyväskylä
antti.saramies@fimnet.fi

Asia: Lausunto kalastuslain kokonaisuudistuksesta

Kuolimon kalastusalueen hallitus on kokouksessaan 21.1.2014 tutustunut maa- ja metsätalousministeriön luonnokseen hallituksen esitykseksi uudesta kalastuslaista, ja haluaa lausua lain tietyistä kohdista seuraavaa:

1. Isorysän käytön salliminen vain rekisteröityneille kaupallisille kalastajille

Luonnoksessa trooli ja isorysä on rajattu tehokkaina kalanpyydyksinä ainoastaan kaupallisten kalastajien käyttöön. Nykyisessä kalastusasetuksessa isorysällä tarkoitetaan rysää, joka on joltain osaltaan yli 1,5 metriä korkea. Lain perusteluissa mainitaan että rajoittaminen olisi *“olisi perusteltua kalakantojen järkipärisen hyödyntämisen sekä kalakantojen suojelun näkökulmasta.”*

Luonnos estäisi paunetin (avoperärysän) käytön kalaveden omistajien hoito- ja kotitarvekalastuksessa. Sisävesillä paunetit ovat tyypillisesti 3-6 metriä korkeita, ja niillä pyydetään kevätkutuisia kaloja, ja tiettyinä sesonkiaikoina muikkua.

Paunetin käyttöä ei tulisi missään nimessä rajoittaa, vaan **pyydyksen käyttöä pitäisi päinvastoin edistää**. Paunetti on tiheäsilmaiseksi rakennettuna valikoimaton ja tehokas pyydys. Se pyytää kalan elävänä ja alamittaisen ja ei-toivotun saaliin vapauttaminen hyväkuntoisena käy helposti.

Monien vesistöjen ongelmana on petokaloihin kohdistuva liian voimakas pyynti, ja toisaalta liian vähäinen pienikokoisen särkikalan ja pienen ahvenen pyynti. Valikoimattomana ja petokalan vapautuksen mahdollistavana pyydyksenä paunetti on erinomainen hoitokalastuspyydys. Paunetti sopii myös harrastajaporukoiden kotitarvekalastukseen, ja sen soisi korvaavan nykyistä verkkopainotteista pyydyskalastusta. Tämä parantaisi monen vesistön kalakannan rakennetta hyödynnettävämpään suuntaan. **Kalakannan kunnosta (hyödynnettävyydestä) huolehtiminen on lainkin mukaan kalaveden omistajan velvollisuus**, ja mikäli paunetin käyttö kielletään, on kalaveden omistajan kohtuuttoman vaikea huolehtia tästä velvollisuudesta.

Merellä tapahtuvassa siian, lohen ja kuhan isorysäpyynnissä on kyse eri ilmiöstä, eikä kalastusalue ota sen rajoittamiseen kantaa.

Mikäli isorysän käyttöä kuitenkin rajoitetaan kalaveden omistajilta, niin **alle 6 metriä korkeat isorysät** tulisi ehdottomasti säilyttää myös kalaveden omistajien pyydyksinä, ilman mitään rekisteröitymis-, tai lupavelvoitteita.

2. Kalastusalueiden (kalatalousalueiden) oikeus kalastuksen säätelyyn

Lakiluonnoksessa ehdotetaan, ettei kalastusalueiden tilalle perustettavilla kalatalousalueilla ole suoranaista oikeutta kalastuksen säätelyyn. Luonnoksessa esitetään, että kalatalousalueet laativat käyttö- ja hoitosuunnitelman, jonka ELY-keskus hyväksyy.

37§ mainitaan, että ELY-keskus voi käyttö- ja hoitosuunnitelmaa hyväksyessään toimeenpanna suunnitelmassa ehdotetut kalastusrajoitukset. Toisaalta 39§:ssä mainitaan, että ELY-keskus edellyttää että kalatalousalue toimeenpanee käyttö- ja hoitosuunnitelman, ja että suunnitelman toimeenpano voi olla edellytys kalatalousalueen toimintamäärärahan saamiselle. Luonnos jättää kuitenkin vastaamattomia kysymyksiä:

Mikä taho lopulta asettaa välttämättömät kalastusrajoitukset? Onko käyttö- ja hoitosuunnitelmassa tarkoitus laatia yksityiskohtaiset ehdotukset kalastusrajoituksiksi, siis vetää kartalle viivat ja määrittää päivämäärät ja verkon silmäkoot? Kenen tehtävä on huolehtia rajoitusten vaatimista käytännön toimenpiteistä, kuten julkisista kuuluksista, rauhoituspiirien merkitsemisestä maastoon ja päätöksistä tiedottamisesta?

Velvoittavatko käyttö- ja hoitosuunnitelmassa esitetyt kalastusrajoitukset kalaveden omistajia; toisin sanoen tuleeko heidän saattaa siinä esitetyt kalastusrajoitukset sellaisenaan voimaan?

Jos asianosaiset haluavat valittaa kalastusrajoituspäätöksistä, valittavatko he käyttö- ja hoitosuunnitelman ehdotuksesta kalatalousalueelle vai lopullisista rajoituspäätöksistä ELY-keskuksille, vai molemmissa portaissa? **Tämä tarkoittaisi kaksine hallinto-oikeuskierroksineen useiden vuosien viiveitä kalastusrajoitusten toimeenpanoon.** Käyttö- ja hoitosuunnitelman hyväksyminen on nykyisessä kalastuslaissa määränemmistön vaativa päätös, mikä saattaa hankaloittaa kalastuksensäätelyä.

Kuolimon kalastusalue katsoo, että lakiluonnoksessa ELY-keskuksilla on liian suuri taakka niiden vastatessa käytännössä kaikesta kalastuksen säätelystä, ja että on perusteetonta toiveikkuutta ajatella että ELY-keskukset kykenisivät selviytymään tästä tehtävästä kalakantojen parantamisen edellyttämällä tavalla.

Vaihtoehtona voisi olla, että kalatalousalueet tekevät edelleen kalastusta säätelevät päätökset, mutta ne alistetaan ELY-keskuksen hyväksyttäväksi. Tämä olisi kevyempi menettely kuin rajoitusten tekeminen aina käyttö- ja hoitosuunnitelman kautta, ja pitäisi vastuun selkeämmin kalatalousalueilla.

Kalatalousalueiden neuvottelukunta on irrallinen ja vailla vastuuta oleva, ylimääräinen ja tarpeeton komitea. Se lähinnä monimutkaistaisi ja pitkittäisi kalastuksen säätelyn päätöksiä ja aiheuttaisi tarpeentonta vaivaa ja kuluja.

Kuolimon kalastusalueen hallitus